

De nieuwe 'generaal' van de jezuïeten, pater Aldolfo Nicolás, is Spanjaard maar denkt als een Aziat. © Reporters

Het geheim van de jezuïeten

Erik De Smet

Zopas verkoos de algemene congregatie van de jezuïetenorde de Spaanse 'Japanner'

Aldolfo Nicolás tot nieuwe 'generaal'. De verkiezing kreeg wereldwijd veel aandacht.

Voor de wereldkerk zijn de jezuïeten immers van groot belang. Niet enkel staan zij op vele plaatsen in voor de vorming van priesters en theologen, ze durven niet zelden heikle thema's aan te snijden.

Sociëteit van Jezus verkiest overste en denkt na over identiteit

DE ALGEMENE congregatie van de jezuïetenorde werd niet enkel samengevoegd om een nieuwe overste te verkiezen, maar ook om beleidslijnen uit te stippelen. In die taak zijn de meer dan tweehonderd leden van de

vergadering hoogst onafhankelijk. Voor het leven verkozen, had de bijna tachtigjarige generaal Peter-Hans Kolvenbach zijn ontslag aangeboden, omdat hij zijn krachten voelde wegebben. De Nederlander Kolvenbach, ooit missionaris in Libanon, loodste met wijsheid en discretie zijn orde door woelige wateren. De paus loofde hem daarvoor uitdrukkelijk. Toen Kolvenbach aantrad in 1983, verkeerde de sociëteit immers in een ernstige crisis. Klonken de jezuïeten nog gelijklopend met Rome?

Voor buitenstaanders weerklonk een echo van deze crisis in de brief van Benedictus XVI aan de uittrekkende generale overste: „Ik hoop van harte dat deze congregatie met helderheid het authentieke charisma van de stichter bevestigt, om zo alle jezuïeten aan te moedigen om een gezonde

katholieke leer te bevorderen.” En ook: „Het zou buitengewoon nuttig kunnen blijken mocht de algemene congregatie, in de geest van de heilige Ignatius, opnieuw haar totale trouw aan de katholieke leer bevestigen, in het bijzonder aangaande die heel gevoelige punten die thans hevig onder vuur liggen in de seculiere cultuur.”

Aziatisch

Een veeg uit de pan? Jezuïet Jacques Haers, theoloog in Leuven, relativeert. „Ik lees er geen aanval op de sociëteit in, wel de vraag om goede bondgenoten te zijn. De relaties met het Vaticaan zijn vandaag uitstekend, en dat is de verdienste van pater Kolvenbach. Klopt, er liggen netelige dossiers op tafel, maar dat bewijst slechts dat wij, jezuïeten, de hei-

kele punten en brandende vragen van vandaag niet uit de weg gaan. Ik denk bijvoorbeeld aan de dialoog tussen de godsdiensten en aan bio-ethische vragen.”

Centraal in de verdere werkzaamheden van de lopende algemene congregatie staat het uitdiepen van de eigen identiteit als jezuïeten. Tot de kern van die identiteit behoort de bijzondere, zogeheten vierde gelofte, de gehoorzaamheid aan de paus. Jacques Haers: „De wereldwijde dimensie is voor de jezuïeten van doorslaggevend belang, en aan het universele in de Kerk herinnert ons de figuur van de paus. De bijzondere gelofte aan de paus is dus een kwestie van een ter harte nemen van onze universele zending.”

Hij verduidelijkt: „Het gaat er ons om plaatselijk bezig te zijn, in een parochie bijvoorbeeld, als docent of als aalmoezenier, en ter-

zelfder tijd de blik te richten op de universele Kerk en de hele wereld. Makkelijk is dat niet. Een voorbeeld? Over milieu wordt in het Westen heel anders gedacht dan in het Zuiden. Voor een Indiër is ontwikkeling de eerste zorg. De vraag van het Westen om zuinig te zijn met grondstoffen kan dan overkomen als een poging om hun ontwikkeling af te remmen.”

Veelbetekend is dus de verkiezing van Adolfo Nicolás tot nieuwe generale-overste. Al jaren strijdt pater Nico (zoals hij in het Verre Oosten bekendstaat) tegen de overdreven aandacht in de Kerk voor Europa en pleit hij voor meer inbreng van Aziatische christenen en theologen. „Eigelijk is hij een Aziat”, verzekert Jacques Haers. „Het heeft ook te maken met onevenwichten vandaag in de sociëteit. De meeste jezuïeten wonen en werken nog steeds in Europa en Noord-Amerika, maar de jonge jezuïeten zijn vooral te vinden in het zuiden en met name in Azië. De ervaring van de armoede en culturele verscheidenheid daar heeft het christendom veel te bieden. Dat is een van de ondertonen van de lopende algemene congregatie.”

Jezuïeten willen God zoeken vanuit hun eigen charisma én in de realiteit van deze wereld. Een zoektocht als proces van verdieping. Pater Haers: „Daardoor hebben jezuïeten vaak te maken met de hete hangijzers van vandaag. Een andere vraag is hoe je christen kunt zijn in de verouderende Kerk van het Westen. Hoe kunnen wij het afkalvende aantal roepingen ook beschouwen als een geschenk? Moeten we niet de eerste stappen zetten naar een meer bescheiden sociëteit, in een intense samenwerking met leken?”

Vriendschap

De jezuïeten gaan opvallend open en ongedwongen om met hun algemene congregatie. Op het internet kun je haast dagelijks het wedervaren van de afgevaardigden volgen. Opvallend op de bijbehorende foto's is alvast de vriendschap en de vreugde die afstraalt van de gezichten. Ook de nieuwe 'generaal' blijkt een man met een aanstekelijke glimlach, en dat staat haaks op het karikatuurale beeld van gestrenge paters. Is vriendschap dan het echte geheim van de jezuïeten?

Jacques Haers: „Deze algemene congregatie heeft de gemeenschappelijke onderscheiding herontdekt. Vreugdevolle vriendschap is voor ons teken van Gods aanwezigheid. Gedurende vier dagen hebben de afgevaardigden gebeden en met elkaar gesproken, om elkaar beter te leren kennen, om te ontdekken wat jezuïet zijn voor ieder van hen betekent. Het waren persoonlijke gesprekken die de vriendschap onder de afgevaardigden deed groeien. In deze gesprekken welden de naam van pater Nicolás op. Klopt, het is een man van 71 die een tachtigjarige opvolgt, maar hij is erg jong van geest en aanstekelijk hartelijk. De verkiezing zelf vroeg niet veel tijd. Ze bevestigde wat in de loop van de vier vorige dagen duidelijk was geworden.”

Advertentie

GOEDKOOPST in zijn assortiment

abrikozenflappen
Everyday
4 stuks 200 g

€ 3,60/kg
€ 0,72 colruyt
laagste prijzen